

XIII Misyjna Olimpiada Znajomości Afryki – I etap

1 grudnia 2014 r.

TEST

Test ten zawiera 50 pytań, obejmujących tematycznie kilka dziedzin, związanych bezpośrednio z tematem Olimpiady. Do każdego zaproponowano trzy odpowiedzi: a, b, c, **z których tylko jedna jest właściwa.**

Udzielenie odpowiedzi na pytanie polega na wyborze odpowiedzi, którą uznajesz za najlepszą i zakreśleniu odpowiedniej literki: a, b lub c. Jeśli przez pomyłkę zakreślisz niewłaściwą literkę, otocz ją kółkiem i zaznacz krzyżykiem właściwą odpowiedź. Pamiętaj, że **zawsze możesz wybrać tylko jedną odpowiedź.** Zakreślenie więcej niż jednej możliwości, traktowane będzie jako odpowiedź błędna.

Na końcu przepisz zakreślone przez Ciebie odpowiedzi do **arkusza odpowiedzi.**

Za każdą poprawną odpowiedź otrzymujesz jeden punkt, za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi - zero punktów. Za całość testu można zatem otrzymać maksymalnie 50 punktów.

Na rozwiązanie całego testu przeznaczone jest 90 minut (1,5 godziny).

Pamiętaj, że udział w XIII Misyjnej Olimpiadzie Znajomości Afryki powinien być dla Ciebie przygodą, a nie stresującym egzaminem! **POWODZENIA!**

KWESTIONARIUSZ OSOBOWY UCZESTNIKA OLIMPIADY

Imię i nazwisko	
Szkoła, klasa	
Miejscowość, Mail i telefon	

ARKUSZ ODPOWIEDZI

1. [A] [B] [C]	14. [A] [B] [C]	27. [A] [B] [C]	40. [A] [B] [C]
2. [A] [B] [C]	15. [A] [B] [C]	28. [A] [B] [C]	41. [A] [B] [C]
3. [A] [B] [C]	16. [A] [B] [C]	29. [A] [B] [C]	42. [A] [B] [C]
4. [A] [B] [C]	17. [A] [B] [C]	30. [A] [B] [C]	43. [A] [B] [C]
5. [A] [B] [C]	18. [A] [B] [C]	31. [A] [B] [C]	44. [A] [B] [C]
6. [A] [B] [C]	19. [A] [B] [C]	32. [A] [B] [C]	45. [A] [B] [C]
7. [A] [B] [C]	20. [A] [B] [C]	33. [A] [B] [C]	46. [A] [B] [C]
8. [A] [B] [C]	21. [A] [B] [C]	34. [A] [B] [C]	47. [A] [B] [C]
9. [A] [B] [C]	22. [A] [B] [C]	35. [A] [B] [C]	48. [A] [B] [C]
10. [A] [B] [C]	23. [A] [B] [C]	36. [A] [B] [C]	49. [A] [B] [C]
11. [A] [B] [C]	24. [A] [B] [C]	37. [A] [B] [C]	50. [A] [B] [C]
12. [A] [B] [C]	25. [A] [B] [C]	38. [A] [B] [C]	
13. [A] [B] [C]	26. [A] [B] [C]	39. [A] [B] [C]	

1. Najpotężniejszym państwem przez nich stworzonym była, powstała na początku XVIII w., federacja Aszantów. Anglicy pokonali ją dopiero w 1892 r. po wielu wyprawach i zawziętych walkach. Jaki to lud? **a) Akan;** b) Ewe; c) Dinka.
2. Tradycyjnie dominującą w społeczeństwie Rwandy grupą społeczną byli: **a) pasterze Tutsi;** b) rolnicy Hutu; c) rybacy Twa.
3. Szczyt swej potęgi monarchia Rwandy osiągnęła w XVIII w. Pełną niepodległością cieszyła się przez cały wiek XIX i dopiero w 1899 r. uznała nad sobą protektorat: a) Belgii; **b) Niemiec;** c) Francji.
4. Pierwszym premierem i wieloletnim prezydentem niepodległej Kenii był: a) Paul Biya; **b) Jomo Kenyatta;** c) Blaise Compaore.
5. Rozmiłowani w niezależności Hererowie stawiali zacięty opór podbojowi kolonialnemu: a) Anglików; b) Portugalczyków; **c) Niemców.**
6. Pod koniec XIV wieku rewolucję obyczajową wśród Hausa zapoczątkował islam. Mimo to nawrócenie się Hausa długi czas było raczej powierzchowne. Dopiero bunt Fulanów pod wodzą Osmana dan Fodio, który ogłosił się zwierzchnikiem wiernych i sułtanem upowszechnił na tym obszarze prawo koraniczne. Było to: a) w XVII w.; **b) w początkach XIX w.;** c) na początku XX w.
7. Tradycyjnym zajęciem Akan jest: a) rybołówstwo; **b) uprawa ziemi;** c) hodowla.
8. Współcześnie z tego ludu rekrutuje się przeważająca część nowych elit Togo i Beninu. Są to: a) Arabowie malijscy; **b) Ewe;** c) Dogonowie.
9. Na czele liczego panteonu bóstw tego ludu stoi Pan Nieba, Olorun. Podlegają mu setki bóstw, czy duchów zwanych Orisa. O jakim ludzie mowa? a) Dinka; **b) Jorubowie;** c) Hererowie.
10. „Kirdi” to określenie nadane przez przybyłych na ziemię Adamawa muzułmańskich najeźdźców, dla oznaczenia miejscowych plemion: a) przyjmujących chętnie islam; b) współpracujących z muzułmanami; **c) odmawiających przyjęcia islamu.**
11. Większość Azande: a) przyjęła islam; b) przyjęła chrześcijaństwo; **c) trwa przy swoich dawnych, plemiennych wierzeniach.**
12. Wśród ludu Mangbetu małżeństwa są z reguły poligyniczne, spotyka się sororat. Co to jest sororat? a) zamiana mężów przez siostry; **b) kolejne poślubianie sióstr przez tego samego męża;** c) obowiązek wyjścia za mąż najpierw starszej siostry.
13. Niemal wszystkie ludy afrykańskie posiadają: a) akuszerki – godność przekazywaną z matki na córkę; **b) zaklinaczy deszczu;** c) prorokinie.
14. Jaki lud powstał ze zmieszania się kuszyckich chamitów z Nilotami? **a) Masajowie;** b) Fangowie; c) Ganda.
15. Dziś Ganda są w większości: a) muzułmanami; **b) chrześcijanami;** c) wyznawcami religii tradycyjnych.
16. Niloci to zamiłowani hodowcy bydła; pasterstwem i hodowlą zajmują się u nich: a) kobiety; **b) mężczyźni;** c) niewolnicy.

17. Bliscy krewni Dinka ale jednocześnie ich odwieczni wrogowie to: a) Szyllukowie; b) Luo; c) **Nuerowie**.
18. Popularnym sportem wśród mężczyzn Diola – podobnie jak u Wolofów – jest: a) boks; **b) zapasy**; c) zawody strzeleckie.
19. Kim są żywi zmarli? a) osoby niepełnosprawne fizycznie i intelektualnie z którymi niemożliwe jest nawiązanie kontaktu; **b) zmarli do piątego pokolenia**; c) zmarli w śpiączce.
20. W tzw. Kościołach niezależnych niezwykle ważne miejsce zajmują: a) praktyki postne; **b) uzdrowienia i objawienia**; c) modlitwa kontemplacyjna.
21. Wśród muzułmanów w Afryce największą siłę stanowią: a) izmaelici; b) szyici; **c) sunnici**.
22. Najstarszą społeczność judaistyczną w Afryce tworzą Żydzi Falasha zamieszkujący: **a) Etiopię**; b) Sudan; c) Czad.
23. Klany w którym członkowie nie mogą zawierać małżeństw między sobą zwane są: a) endogamicznymi; **b) egzogamicznymi**; c) patriarchalnymi.
24. Jak nazywamy rytuały włączenia w pełną dojrzałość i członkostwo plemienne? **a) inicjacyjne**; b) gradualne; c) męskości.
25. W dziedzinie stosunków międzyludzkich na najniższym szczeblu hierarchii „ludu” jest: a) kobieta; b) najuboższy spośród ludu; **c) najmniejsze dziecko**.
26. Za jakie wykroczenie prawne lub moralne grozi kara śmierci? **a) za uprawianie czarnej magii**; b) kradzież; c) znieważenie wuja.
27. Według powszechnego przekonania założycielem Kościoła Koptyjskiego był: a) św. Jan; b) św. Maurycy; **c) św. Marek**.
28. Kiedy Sahara zaczęła „znikać” i zmieniać się w pustynię? **a) w ok. 4000 r. p.n.e.**; b) w ok. 1000 r. p.n.e.; c) w ok. 2000 r. p.n.e.
29. Jak nazywa się starożytna świątynia w Meroe, którą opisywał już Herodot i której ruiny zachowały się do dziś? a) Świątynia Faraonów; **b) Świątynia Słońca**; c) Świątynia Trzeciej Katarakty.
30. W Afryce istnieją tysiące ochrzczonych chrześcijan, którzy żyją bez systematycznej opieki duszpasterskiej, a Kościół w miejscowej wspólnotce afrykańskiej jest widzialnie reprezentowany przez: a) małżeństwa chrześcijańskie; b) siostry zakonne; **c) katechistów**.
31. Afrykański kult przodków: a) nie pozwala tamtejszej ludności na zerwanie z wielobóstwem; **b) w znacznej mierze nie ma charakteru politeistycznego, lecz stanowi uznanie dla wspólnoty**; c) jest problemem nie do pogodzenia z chrześcijańską nauką o śmierci i pogrzebem.
32. Ogłoszony świętym dowódca paziów króla Mwangi, spalony na stosie w 1886 roku to: a) Claude Makelele; **b) Karol Lwanga**; c) Maurice Rugambwa.
33. U podstaw przeważającej praktyki afrykańskiej przez blisko 100 lat leżał plan czteroletniego katechumenatu autorstwa: a) Daniela Comboniego; b) kard. Constantiniiego; **c) Kard. Karola Lavigerie**.
34. Odwieczna triada pomocy misyjnej to: a) kościół, seminarium duchowne; **b) kościół, szkoła, szpital**; c) kościół, gospodarstwo rolne, klasztor.
35. Światowa Konferencja Misyjna z 1910 roku odbyła się w: **a) Edynburgu**; b) Johannesburgu; c) Jaunde.
36. Przed epoką kolonialną niewolnictwo: **a) występowało we wszystkich większych państwach afrykańskich**; b) nie występowało w Afryce w ogóle; c) występowało, tylko w Afryce Zachodniej.

37. Pierwszych historycznych wiadomości o Ghanie, zwanej też Uagadu lub Aukar dostarczają: a) żeglarze portugalscy; **b) podróżnicy arabscy**; c) misjonarze.
38. Państwa Hausa, których początek sięga X wieku, położone były na terenie dzisiejszej: **a) Nigerii**; b) Ghany; c) Mali.
39. Cywilizacja suahili rozwinęła się pod wpływem: a) Egiptu; **b) sultanatu Zanzibaru**; c) państwa Szylluków.
40. Liberię w 1847 r. utworzyli: **a) Wyzwoleni niewolnicy ze Stanów Zjednoczonych**; b) Fulanie; c) potomkowie mieszkańców państwa Akan.
41. Ludy Kanuri-Teda żyją: a) na Kalahari; b) nad Oceanem Indyjskim; **c) na Saharze**.
42. Słynny poeta i myśliciel, pierwszy prezydent niepodległego Senegalu Leopold Sedar Senghor pochodził z ludu: a) Wolofów; **b) Sererów**; c) Mande-Tan.
43. Większość współczesnych Songhajów mieszka w **a) Nigrze**; b) Beninie; c) Czadzie.
44. Które z niżej wymienionych ludów to niloci? a) **Dinka i Nuerowie**; b) Tutsi i Hutu; c) Akan i Ewe.
45. Wśród tego ludu istnieje oryginalny sposób nadawania imion. W pewnym sensie wybiera je sobie samo dziecko. Gdy po urodzeniu zapłacze, rodzice wymieniają znane sobie imiona żywych i umarłych. Przy którym imieniu płacz ustanie – to nadaje się dziecku. W jakim plemieniu istnieje taki zwyczaj? a) Bambuti; b) Herero; **c) Luo**.
46. Szczególna znaczenie dla Szylluków ma kult Njakanga. Kim on jest? a) najwyższe bóstwo panteonu; **b) mityczny założyciel państwa**; c) totem – wielki krokodyl.
47. Fangowie panują niepodzielnie w tym kraju, stanowiąc 97 % jego ludności. Jest to: **a) Gwinea Równikowa**; b) Lesoto; c) Zambia.
48. Władców Luba otaczała najwyższa cześć i nimb boskości. Byli najwyższymi, bezapelacyjnymi sędziami. Wszelkie próby buntu przeciw nim dławiono brutalnie i krwawo. Żyli oni w pałacowej separacji, a po pewnym czasie a) ogłaszano ich bóstwami; **b) zabijano rytualnie**; c) skazywano na wygnanie.
49. Ambo, zwani też Owambo, stanowią współcześnie około połowy ludności: **a) Namibii**; b) Lesoto; Botswany.
50. Cechą charakterystyczną języka tych ludów jest, obok dominującej monosylabiczności, znamienne „mlaskanie” i dźwięki naśladowcze. Mowa o: a) Bantu; b) Ewe; **c) Kojsan**.